

بسمه تعالی

درس "مبانی فلسفی تربیت اسلامی"

هدف درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و مولفه های اساسی تربیت اسلامی، متشکل از مبانی و اهداف تربیت اسلامی و چگونگی نیل به ساختاری جامع و منسجم و بهره گیری از آن در نقد و ارزیابی دیدگاه های تربیتی.

عناوین و سرفصل ها:

مباحث مقدماتی: تأمل در مفاهیمی نظیر مبنا، مبانی اجتماعی و مبانی فلسفی تربیت، غایات و اهداف تربیت اسلامی - مروری بر مبانی نظری برخی مکاتب فلسفی.

حیطه خدانشناسی در تربیت اسلامی: خدانشناسی، پشتوانه جهان شناسی و انسان شناسی - مبانی خدانشناختی.^۱
حیطه هستی شناسی در تربیت اسلامی: تأملی در عالم خلق و عالم امر، اثبات عالم امر - در مراتب امر - مبانی هستی شناختی.

حیطه انسان شناسی در تربیت اسلامی: انسان در عوالم سه گانه وجود ماده، مثال و عقل، تفسیر انسان به انسان، راه شناخت خود از بیگانه، امکان و اهمیت انسان شناسی، مبانی انسان شناختی.

حیطه معرفت شناسی در تربیت اسلامی: جایگاه شناخت شناسی، مسئله وجود ذهنی و نقش آن در شناخت شناسی، تبیین مسائل شناخت شناسی در گرو هستی شناسی شناخت می باشد. مبانی معرفت شناختی.
حیطه ارزش شناسی در تربیت اسلامی: ارزش ها، اعم از ارزشهای اخلاقی و زیباشناختی، معانی حقیقی و اعتباری (در دیدگاه علامه طباطبایی)، مبانی ارزش شناختی.

جمع بندی و با هم نگری

باسمه تعالی

کتابشناسی درس مبانی فلسفی تربیت اسلامی (مقطع دکتری)

۱. عناوین مبانی خدانشناختی، هستی شناختی، انسان شناختی، معرفت شناختی و ارزش شناختی در برنامه تفصیلی درس به اطلاع دانشجویان محترم خواهد رسید.

۱. العطاس، سید محمد نقیب (۱۹۸۰) مفهوم آموزش و پرورش در اسلام، ترجمه محمد حسین ساکت (۱۳۷۴)، تهران: مؤسسه مطالعات اسلامی.
۲. باقری، خسرو، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، ج ۱ و ۲، تهران: انتشارات مدرسه.
۳. _____ (۱۳۸۷) درآمدی بر فلسفه تعلیم و تربیت جمهوری اسلامی ایران، اهداف، مبانی و اصول، جلد اول، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
۴. _____، جلد دوم، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
۵. جوادی آملی، عبدالله (۱۳۷۲) شناخت شناسی در قرآن، چاپ دوم، تهران: مرکز نشر فرهنگی رجاء.
۶. _____ (۱۳۹۵) تفسیر انسان به انسان، چاپ هفتم، قم: مرکز نشر اسراء.
۷. حائری شیرازی، محی الدین (۱۳۷۸) انسان شناسی، چاپ سوم، قم: انتشارات شفق.
۸. رجبی، محمود (۱۳۷۹) انسان شناسی، قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پرورشی امام خمینی (ره).
۹. شرفی، محمدرضا (۱۳۸۹) فلسفه تربیتی اسلام با رویکرد تطبیقی، تهران: مؤسسه فرهنگی و انتشاراتی منادی تربیت.
۱۰. صادق زاده، علی رضا؛ حسنی، محمد؛ کشاورز، سوسن؛ احمدی، آمنه (۱۳۸۸) گزارش نهایی تلفیق یافته های مطالعات نظری، بنیان تحول راهبردی در نظام جمهوری اسلامی ایران، تهران: شورای عالی آموزش و پرورش.
۱۱. طباطبایی، سیدمحمدحسین (۱۳۹۴) انسان از آغاز تا انجام، ترجمه و تعلیقات: صادق لاریجانی، قم: مؤسسه بوستان کتاب.
۱۲. عرسان کیلانی، ماجد (۱۳۸۹) فلسفه تربیت اسلامی، مطالعه تطبیقی فلسفه تربیت اسلامی و فلسفه های تربیتی معاصر، ترجمه، نقد و اضافات: بهروز رفیعی، با مقدمه سعید بهشتی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه با همکاری سازمان سمت.
۱۳. علم الهدی، جمیله (۱۳۸۸) نظریه اسلامی تعلیم و تربیت، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع) و سازمان پژوهش و برنامه ریزی درسی وزارت آموزش و پرورش.
۱۴. کرتیس، استنلی جیمز (۱۳۹۲) تعلیم و تربیت از فلسفه تا برنامه درسی، مترجمان: دکتر فاطمه زیباکلام و دکتر محمدادرس، چاپ اول: تهران: مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان.
۱۵. مصباح یزدی، محمدتقی (۱۳۹۱) فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، تهران: انتشارات مدرسه.
۱۶. واعظی، احمد (۱۳۸۷) انسان از دیدگاه اسلام، تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع انگلیسی

۱. Al- Attas, Mohammad Al-Naquib (۱۹۷۷). "Aims and Objective of Islamic Education"
۲. Al- Attas, Mohammad Al-Naquib (۱۹۹۷). The Concept of Education in Islam: A Framework for an Islamic Philosophy of Education
۳. Ean, Daud. The concept of Knowledge in Islam, and its implications for Education in a Developing country
۴. Khouj, Abdullah Muhammad (۱۹۸۷). Education in Islam
۵. Milligan, Jeffrey Ayala (۲۰۰۵). Islamic Identity, Postcoloniality, and Educational Policy: Schooling and Ethno- Religious Conflict in the Southern Philippines
۶. Sarwar, Ghulam (۲۰۰۱). Islamic Education: Its Meaning, Problems and Prospects

بسمه تعالی

عناوین و سرفصل های درس "فلسفه تطبیقی"

رشته: فلسفه تعلیم و تربیت

مقطع: دکتری

هدف درس: آشنایی دانشجویان با محورها و مؤلفه های اساسی فلسفه در دیدگاه های منتخب غرب و اسلام و بررسی مقایسه ای میان آنها به منظور استنتاج نقاط اشتراک و افتراق آنها.

مقدمه: مفهوم فلسفه تطبیقی، زمینه و سیر تاریخی، حدود و مرزهای آن (جلسه اول)

برخی مباحث تطبیقی در فلسفه

مکاتب عمده در فلسفه تطبیقی

روشهای فلسفه تطبیقی (تاریخی اندشی، همدلی، مفهوم و مصداق (جلسات دوم و سوم)

محورهای اساسی فلسفه تطبیقی

مابعدالطبیعه، ذات باریتعالی و انسان

بخش اول: مبحث مابعدالطبیعه (متافیزیک) (جلسات چهارم تا ششم)

مابعدالطبیعه در نظام های فلسفی یونان (دیدگاه افلاطون، مذهب نوافلاطونی، دیدگاههای ارسطو، اپیکوری و رواقی)

مابعدالطبیعه جدید (دیدگاه های دکارت، بارکلی، هیوم و کانت و هگل)

مابعدالطبیعه از دیدگاه اندیشمندان مسلمان (دیدگاه فارابی، ابن سینا، سهروردی و ملاصدرا)

جمع بندی و با هم نگری

گزارش دانشجویان (جلسه هفتم)

بخش دوم: خدا در دیدگاه های فلسفی (جلسات هشتم تا نهم)

خدا در فلسفه یونان (افلاطون، ارسطو)

دیدگاه های اوریگنس، قدیس آوگوستین

خدا در فلسفه قرون وسطی (قدیس آنسلم، قدیس توماس آکوئیناس)

خدا در فلسفه جدید (کانت)

خدا در فلسفه اسلامی (فارابی، ابن سینا، سهروردی، خواجه نصیر طوسی، ملاصدرا)

جمع بندی و با هم نگری

گزارش دانشجویان (جلسه دهم)

بخش سوم: انسان در دیدگاه های فلسفی (جلسات یازدهم تا چهاردهم)

علم النفس افلاطون، ارسطو

نفس در دیدگاه آوگوستین، توماس آکوئیناس

دیدگاه کانت: انسان به عنوان عالم صغیر

دیدگاه های فلسفی معاصر به انسان

انسان در دیدگاه فلسفه وجودگرا

انسان در نگاه اندیشمندان و فیلسوفان مسلمان (فارابی، ابن سینا، سهروردی، خواجه نصیر طوسی، ملاصدرا و علامه

طباطبایی)

جمع بندی و با هم نگری

گزارش دانشجویان: جلسه شانزدهم (جلسات دوازدهم تا پانزدهم)

برخی منابع اصلی و جانبی درس فلسفه تطبیقی

منابع فارسی:

الف) کتابها

۱. امید، مسعود (۱۳۸۲) **جستارهایی در فلسفه تطبیقی**، چاپ اول، تبریز: دانشگاه تبریز
۲. حائری یزدی، مهدی (۱۳۸۵) **هرم هستی** (تحلیلی از مبادی هستی شناسی تطبیقی)، تهران: مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران.
۳. خاتمی، محمود (۱۳۹۶) **مدخل فلسفه تطبیقی**، تهران: نشر علم
۴. داوری اردکانی، رضا (۱۳۹۱) **فلسفه تطبیقی چیست؟**، چاپ چهارم، تهران: نشر سخن.
۵. سلیمانی، حسین (۱۳۸۵) **فلسفه تطبیقی و تطبیق فلسفی**، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی
۶. شیخ، سعید (۱۳۶۹) **مطالعات تطبیقی در فلسفه اسلامی**، ترجمه محقق داماد، تهران: شرکت انتشارات خوارزمی.
۷. طباطبایی، سیدمحمد حسین (۱۳۹۴) **انسان از آغاز تا انجام**، ترجمه و تعلیقات: صادق لاریجانی، به کوشش سیدهادی خسروشاهی، چاپ ششم، قم: انتشارات بوستان کتاب.
۸. کربن، هانری (۱۳۹۲) **فلسفه ایرانی و فلسفه تطبیقی**، ترجمه جواد طباطبایی، انتشارات مینوی خرد.

ب. مقالات (منابع اصلی)

۱. رحیم پور، فروغ السادات و نصر اصفهانی، محمد (۱۳۹۴) **مقایسه دیدگاه افلوطین و ملاصدرا درباره ویژگیهای نفس**، مجله حکمت معاصر، شماره ۱۷، پاییز.
۲. ریخته گران، محمدرضا (۱۳۸۴) **مبانی فلسفه تطبیقی از دیدگاه هانری کربن**، نشریه فلسفه، گروه فلسفه دانشگاه تهران، دوره ۳۳ شماره ۱.
۳. صبری، علی و علوی، محمدکاظم (۱۳۹۵) **رابطه سعادت و فضیلت از دیدگاه ارسطو و فارابی**، مجله الهیات تطبیقی، شماره ۱۶، پاییز و زمستان.
۴. علیزاده، بیوک (۱۳۸۲) **فلسفه تطبیقی، مفهوم و قلمرو آن**، نامه حکمت شماره ۱.
۵. منفرد، مهدی (۱۳۹۴) **فلسفه تطبیقی چیست؟**، مجله پژوهش فلسفی، کلامی، شماره ۶۴.
۶. میرزایی، سینا و شهرآیینی، مصطفی (۱۳۹۵) **فلسفه ی تطبیقی از نگاه پل ماسون ارسیل**، مجله پژوهش های فلسفی، شماره ۱۸، بهار و تابستان.

ج. مقالات (منابع جانبی)

۱. اکبریان، رضا، **خدا در فلسفه ملاصدرا**، پایگاه اطلاع رسانی بنیاد حکمت ملاصدرا.
۲. ترهار، جی، **مسأله وجود و جود خدا در نظر ملاصدرا و آنسلم**، پایگاه اطلاع رسانی بنیاد حکمت ملاصدرا.
۳. حداد عادل، غلامعلی (۱۳۹۳) **چیستی، امکان و ملزومات فلسفه تطبیقی**، راهبرد فرهنگ، فصلنامه علمی- پژوهشی، شماره ۲۸.
۴. حسینی، سیداحمد و اکبریان، رضا (۱۳۹۰) **تشابه یا تشکیک مفهوم وجود: مقایسه نظریات ارسطو و ابن سینا در مسئله معنای وجود**، دوفصلنامه علمی- پژوهشی حکمت سینوی (مشکوه النور)، سال ۱۵، پاییز و زمستان.
۵. خسرو پناه، عبدالحسین (۱۳۹۰) **اندیشه نامه علامه شعرانی**، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

۶. فنایی اشکوری، محمد (۱۳۹۶) علامه شعرانی، پیشگام در مواجهه با فلسفه غرب، سایت راسخون.
۷. کرمانی، طوبی (۱۳۸۱) اصالت وجود در حکمت متعالیه و فلسفه غربی، خردنامه صدرا، شماره ۲۸.

د. منابع خارجی

۱. *Arabic philosophy*, Adamson, Peter and Taylor, Richard C. Cambridge University press.
۲. *Comparative philosophy: An International Journal of constructive Engagement of Distinct approaches toward world philosophy* editor- in- chief: Bo Mou (san) Jose State Un. USA)
۳. *Comparative philosophy*, The Internet Encyclopedia of philosophy.
۴. *Influence of Arabic and Islamic philosophy on the Latin west*, Stanford Encyclopedia of philosophy.
۵. *How to compare? On the methodological State of comparative philosophy* .Weber, Ralph (۲۰۱۳). University of Zurich.
۶. *Religion and practical reason: New Essays in the comparative philosophy of religion*. Albany: State University of New York.

کتاب:

۱. Corbin, Henry (۱۹۸۱). *The concept of comparative philosophy*. Trans by Peter Russel. Grand Rapids. USA.
۲. Dadashanji, F (۱۹۴۱) *Philosophy of Zoroastrianism and comparative study of religion*. The times of India press.
۳. Masson- Oursel, Paul (۱۹۲۶) *Comparative philosophy*. trans by F.G. Crook shank. London. Brace Company . inc.
۴. *Mulla Sadra and comparative philosophy on causation* (۲۰۰۳) London. Salman, Azadeh Publication.
۵. Safavi, Ghahreman (۱۹۸۹). *A comparative study on Islamic and western philosophy*. London.